

TRIGLAV

Uredništvo in upravnishvo tednika „Triglav“ Kranj. — Telefon uredništva št. 8. — Naročnina 40 Din za celo leto, 20 Din polletno in 10 Din četrtletno. Za inozemstvo 50 Din. Račun podružnice poštne hranilnice v Ljubljani, št. 16.383.

Leto I.

Kranj, dne 30. decembra 1933.

Štev. 28.

Ob zaključku leta

Po naravnem zakonu je urejeno, da čas, ki ne pozna v svojem teku zaprek, neprestano in enakomerno beži pred nami. Tako preteče leto za letom, pa naj si bo dobro ali slabo. Tudi leto 1933, ki bo v zgodovini vpisano z zlatimi črkami, je za nami. Običaj — in v interesu poslovanja je, da vsako podjetje, ustanova itd. ob koncu vsakega leta, tako tudi l. 1933, zaključi račune in sestavi bilanco, iz katere je razviden napredek ali neuspeh dela in poslovanja v dotičnem letu in služi kot podlaga kalkulacije dela za prihodnje leto. In kakor so te bilance neobhodno potrebne za vsako podjetje, ustanovo itd., tako je še toliko bolj potrebno, da napravi gospodarstvo, ki obsega ves naš živelj, pregled svojega dela, iz katerega naj bo razviden napredek gospodarstva v splošnem, oziroma nazadovanje. Ta pregled pa mora biti sestavljen tako, da jasno kaže sliko gospodarskega dela v celem letu. Le ako je ta slika jasna, potem se more na podlagi nje izdelati načrt gospodarskega dela za prihodnje leto. Sedaj ob zaključku leta stojimo pred velikim vprašanjem, kakšno bilanco naj napravi gospodarstvo in kako naj izgleda ta bilanca, da bo iz nje razvidno delo minulega leta in obenem, kaj je gospodarstvu ukreniti v bodoče?

Vsled neprikladnih gospodarskih razmer je nastopilo splošno nazadovanje v vseh ustanovah in podjetjih. Prometi in tudi zaslužki so padli in s tem padli proračunski dohodki državnih in samoupravnih edinic. Razumljivo, saj bazirajo ti dohodki na prosperiteti privatnih in državnih podjetij. Od gospodarskega stanja so torej odvisni dohodki države, banovine in občine. Ker se gospodarske ustanove danes nahajajo v neprikladnih razmerah, so tudi dohodki države vedno manjši. Naše kreditne prilike napram inozemstvu in prestiji države zahteva, da se najde način, s katerim se doseže ravnovesje med dohodki in izdatki. To je pa edino možno doseči ali z zvišanjem dohodkov ali pa z znižanjem izdatkov. Mi smo se odločili v splošnem za drugi način, ki pa je v svrhu zvišanja dohodkov seveda zahteval nova bremena.

Leto 1933 je prešlo v znamenju boja med gospodarskimi ustanovami, podjetji in poklici ter med državo, ki je bila prisiljena podvzeti vse mere za ravnovesje proračuna. Le žal, da so bila gospodarska podjetja in njihove organizacije v zaščito in obrambo lastnega obstoja premnogokrat prisiljene proti uvedbi raznih novih bremen in ukrepov upravičeno protestirati, dasi so dobro vedele, da je zahteva fiskusa tudi upravičena. Nenormalne razmere so spravile drugače premišljene sestavljene proračune in kalkulacije, zakone in uredbe iz ravnovesja, kar je zahtevalo izrednih ukrepov, kateri pa so zopet pahnili vso našo zakonodajo v zmešnjavo.

Že v začetku leta 1933 se je z uveljavljenjem zakona o naknadnih kreditih v iznosu 50 milijonov uvedel povečanje s procentualnim prispevkom na vse neposredne davke. Znižale so se davčne olajšave za nove hiše, tako, da se je zgradarinska osnova zvišala od 3 na 5%, odnosno od 6 na 12%, kar pomeni velik udarec naši gradbeni stroki. Z istim zakonom se je uvedlo obvezno kolkovanje naročilnic v trgovskih sklepkih z Din 1.—

Na novo se je uvedla trošarina na električno energijo in sicer za razsvetljavo 70 para za 1 kw in pri pogonu 5 odnosno 10 para za kw. Davčna praksa se je pri odmerah, kakor tudi v iztirjevanju poostрила. Nastopilo je znatno zvišanje zgradarinske ter zvišanje pridobnine; v kranjskem srezu povprečno za 22%. Proti koncu leta je izšla naredba o javnih delih, s katerimi naj bi se zaposlili brezposelni. V kritje teh izdatkov se je zvišala trošarina in sicer za mešani bencin od Din 300 na 350 pri 100 kg in pri čistem bencinu od 300 na 500 Din za 100 kg. Na novo se je uvedla trošarina na hidravlično apno in cement in sicer Din 15.— pri 100 kg.

Tudi bremena banovine niso kljub 23 milijonskemu nižjemu proračunu ostala na isti višini. Za

kritje tega proračuna je bilo v tem letu 27 raznih vrst davkov, taks in trošarin. Ker je bila po lanskoletnem sklepu narodne skupščine splošna trošarina na vino odpravljena in so bili s tem vrženi državni in samoupravni proračuni iz temeljev, je bila banska uprava prisiljena v kritje izpadka uvesti v tem letu novo trošarino na mineralne vode, na kvas, takso na zavarovalne premije, davek na dedščine, 100% takso na izdajo pooblastila ali dovolila po obrtnem zakonu, povečanje takse za 1/2% pri prenosu nepremičnin ter povišanje doklade na dopolnilne prenosne takse od 50 na 100%. V drugi polovici leta je izšla banovinska naredba o „Bednostnem skladu“, ki v iznosu 9 milijonov obremenjuje službene prejeme z 1 1/2 in več, naredba o napravah za izkoriščevanje vodnih sil, tantjemah, potnih stroških itd.

V začetku leta je bila izdana naredba o posredovalnem postopku. Namen te naredbe je bil, da se najde za drugače aktivna podjetja možnost saniranja s prisilno odložitvijo plačil za 3, odnosno 6 in 9 mesecev. Ta uredba pa, kakor je praksa sama pokazala in so ji že pri izdaji naši gospodarstveniki to prerokovali, ni doprinesla gospodarstvu predvidenih olajšav, ker se semo izrabljala in je v nekaj tisočih primerih prišlo samo nekaj slučajev do sanacije.

Zadnji čas je naša vlada intenzivno na delu na ozdravljenju gospodarskih težkoč. V ta namen je vlada že izdala več naredb in zakonov. Tako se je s posebnim zakonom končno teoretično rešilo vprašanje kmetске zaščite. Po uredbi morajo kmetje vse svoje dolgove plačati v dvanajstih letih. Če bo ta naredba prinesla tudi v preksi željen in predviden uspeh, bo pokazala bodčnost. Izdana je bila tudi naredba o

zaščiti denarnih zavodov ter o zmanjšanju režijskih stroškov. V osnutku so še razne uredbe, kakor spremembe davčnega, taksnega in trošarinskega zakona, vendar pa streme vse te spremembe za tem, da se nalože gospodarskim podjetjem in ustanovam še večja bremena.

Brezštevila raznih zakonov in naredb je bilo in bo tudi v bodoče izdanih. Vsa ta poplava pa dosega še ni rodila nobenega vidnega uspeha in ne zboljšanja v gospodarstvu. Zakaj? Največ radi tega, ker se na ozdravljanju gospodarskih težkoč ne dela sistematično, ali z drugimi besedami — brez gospodarskega načrta. Ta gospodarski načrt pa se da napraviti samo, ako se koncem vsakega leta sestavi bilanca dela za minulo leto, iz katere bi bil razviden uspeh uredb, zakonov in bremen, naloženih gospodarstvu v dotičnem letu. In na podlagi tega pregleda se mora napraviti točen načrt gospodarskega dela za bodoče. Seveda v sporazumu z gospodarskimi podjetji, ustanovami in poklici. Pri tem načrtu bi moralo sodelovati vse gospodarstvo in vse gospodarske organizacije solidarno. Ako pa se gospodarskim podjetjem brez premisla na posledice nalagajo samo bremena, ima to lahko usodepolne posledice, katerih rezultate vidimo že danes v tem, da je do konca meseca septembra po statistiki Zbornice za TOI v Ljubljani samo v dravski banovini bilo objavljenih 874 trgovin in 971 obrtov več, kakor pa v istem času prijavljenih in, da je izvoz lesa padel v zadnjih štirih letih za 74%.

Iz teh razlogov je edino pravilno, da se napravi gospodarski načrt dela, da najde država možnost kritja svojega proračuna na način, ki ne bo gospodarskih podjetij še bolj obremenil, ampak razbremeni. In šele takrat bodo za gospodarstvo napočili boljši časi in boljše novo leto!

Z. K.

Prisilno štedenje

Mestna občina v Sarajevu je odredila prisilno štedenje za svoje uradnike in nameščence, razen sezonskih delavcev, katerih dnevnice so manjše od Din 32.— dnevno. Višina mesečnih vlog je odrejena po višini mesečne plače poedinih nameščencev. Vloge se pri izplačilu plače odbijejo ter vložijo v Mestno hranilnico. Vsak nameščenec prejme vložno knjižico. Štednja je obvezna za vsakega nameščenca do časa, dokler je doletni nameščenec v službi mestne občine. Z vložnimi vsotami more lastnik razpolagati samo v slučaju, kadar preneha službeno razmerje, v slučaju ženitve ali možitve, v smrtnem slučaju, pri porodu in v težjih slučajih bolezni. Tozadevni pravilnik je že izdelan, tako, da pride v veljavo že z novim letom.

Ta način prisilne štednje je za pozdraviti in bi ga priporočali tudi našim samoupravam, kakor tudi vsem privatnim podjetjem, da ga osvoje in pričnejo pri svojih nameščencih s prisilnim štedenjem, katero bi marsikaterega nameščenca pozneje rešilo finančnih težkoč v slučajih večjih primoranih izdatkov.

Razvoj industrije na Japonskem

Mednarodni urad dela v Ženevi objavlja interesanten pregled industrijalizacije Japonske. Prebivalstvo Japonske se je povečalo od 35 milijonov v letu 1879 na preko 64 milijonov v letu 1930. Število tovarn se je v istem razdobju povečalo od 767 v letu 1879 na 9234 v letu 1904 in na 30.834 v letu 1930. Skupni izdelki japonskih tovarn so se po vrednosti povečali od 780 milijonov v letu 1909 na 7.716 milijonov v letu 1929. Število tovarniških delavcev se je povečalo od 800.000 v letu 1909 na 2 milijona v letu 1929. Japonski dumping ogroža že evropsko industrijo, posebno ako pomislimo, da oni prodajajo električne žarnice po 90 para.

Med tem, ko se evropski vodilni zastopniki gospodarske politike med seboj prepirajo za Kolumbovo jajce in si delajo vsemogoče umelne krize z namenom škodovati drugi državi, pa japonska industrija s

polno paro dela ter spodrija evropsko trgovino na vseh važnejših svetovnih tržiščih.

Uvoz Japonske v mesecu novembru je znašal 169 milijonov jenov, proti 119 milijoni v istem mesecu leta 1932.

Obresti v raznih državah

11. t. m. je znižala italijanska emisijska banka diskont od 3 1/2 na 3 pr. in s tem povzročila splošno znižanje obrestne mere. V sredini tega meseca je znižala portugalska Narodna banka diskontno stopnjo od 6.5 na 5 pr. Finska Narodna banka je znižala diskont od 5 na 4.5 pr. Tako znaša sedaj diskont centralnih novčanih zavodov v posameznih državah sledeče:

Bolgarija 8.5 pr.; Rusija 8 pr.; Jugoslavija 7.5 pr.; Albanija 7.5 pr.; Grčija 7 pr.; Litva 7 pr.; Rumunija 6 pr.; Španija 6 pr.; Letonska 6 pr.; Portugalska 5 pr.; Finska 4.5 pr.; Avstrija 5 pr.; Estonska 4.5 pr.; Madžarska 4.5 pr.; Nemčija 4 pr.; Japonska 3.65 pr.; Norveška 3.5 pr.; Angleška Indija 3.5 pr.; Čehoslovaška 3.5 pr.; Italija 3 pr.; Gdanska 3 pr.; Švedska 2.5 pr.; Danska 2.5 pr.; Holandija 2.5 pr.; Francija 2.5 pr.; Amerika 2 pr.; Anglija 2 pr.; Švica 2 pr.

Iz navedenega je razvidno, da imata samo še Bolgarija in Rusija večjo obrestno mero, kakor je pri nas. In baš naša previsoka obrestna mera je kriva, da je naš denar drag za sedanje čase; nemožeče je napredovati podjetju, ako je prisiljeno plačevati tako visoko obrestno mero, katere pa je pri privatnih zavodih še večja, ker morajo ti plačevati Narodni banki obresti od kapitala 7.5%. Zato so prizadevanja gospodarskih edinic upravičena, ako zahtevajo znižanje obrestne mere ker, kakor hitro bo Narodna banka obrestno mero znižala, ji bodo brezdvomno sledili tudi drugi zavodi.

Švica plača svoje posojilo v zlatu

V stanovskem svetu je izjavil švicarski finančni minister, da bo Švica plačala spomladi leta 1934 zapadli obrok 5 odstotnega ameriškega posojila v zlatu, kakor se je zavezala pri najetju posojila.

Tedenske novice

Vsem naročnikom, čitateljem in sotrudnikom želita v novem letu vrhan koš sreče in zadovoljstva uredništvo in uprava.

Naročnikom in prijateljem. Pred pol letom je zagledal beli dan naš gorenjski tednik „Triglav.“ Ponosni bi morali biti Gorenjci na to, da imajo svoj tednik. Obenem pa bi morala biti njih dolžnost, da ga gmotno podpro kot naročniki in s širjenjem. Vsak čitatelj je iz dosedanjih števil lahko spoznal, da se je „Triglav“ s svojimi gospodarskimi, socialnimi članki itd. resno trudil, da bi zadovoljil slehernega bralca. V kolikor mu je to uspelo, je predvsem zaslug njegovih sotrudnikov in naročnikov — plačnikov. Zato jih prosimo, da nam ostanejo zvesti tudi v novem letu.

„Triglav“ bo še nadalje prinašal gospodarske članke, ki so v teh težkih časih najbolj aktualni. Na razpolago bo svojim naročnikom kakor doslej tudi v bodoče z gospodarskimi, pravnimi in zdravstvenimi nasveti. Sploh bomo skušali, da ga vsebinsko kolikor mogoče izpopolnimo in storili vse, da zadovoljimo čitatelje in naročnike. Zato pa je njihova dolžnost, da ostanejo zvesti, da širijo „Triglav“ in mu pridobijo več novih naročnikov, ker se bo le na ta način mogel izpopolniti tako, da bomo v resnici lahko ponosni nanj.

Vsem društvom v vednost. Ker imamo s tiskom ogromne stroške, ki jih dosedanja naročnina ne krije, bomo po novem letu za razne objave zaračunali malenkostno pristojbino — 25 para od vrste (najmanjše Din 5.—). Pristojbino je treba poslati naprej (lahko v znamkah). Poročila o prireditvah pa bomo tudi v naprej objavljali brezplačno. Naj vzamejo to vsa društva na znanje.

Kralj in kraljica za siromake v Zagrebu. Po nalogu Nj. Vel. kralja je upravnik kraljevskega dvora general Vuković izročil mestnemu načelniku dr. Krbeku znesek 100.000 Din, da jih je za božične praznike razdelil med siromake Zagreba. Razen tega je uprava kraljevskega dvora razdelila enak znesek osebam, ki so se obrnile na Nj. Vel. kralja s prošnjami za podporo.

Na sveti dan sta kralj in kraljica priredila izlet v več vasi zagrebske okolice, kjer so ju kmetje povsod prisrčno pozdravljali.

Vlom. V noči na 21. decembra so neznanji zlikovci obiskali gostilno pri Malovrhu na Grabnu. Gotovo so se že prej dobro pripravili na vlom, ker so ga izvršili zelo spretno. Z vetrihom so odprli vrata na dvorišču in prišli v vežo. V kuhinji so sneli z žeblija šop ključev, s katerimi so nato odprli vse omare v veži in odnesli vse, kar jim je prišlo pod roke. Vlomilska družba je dobila prav lep plen in se dobro preskrbela za praznike. Odnesele je 40 kg masti, več kilogramov slanine in mesa, 20 gramofonskih plošč, skoro nove čevlje, ki so se sušili v kuhinji, in še več drugega blaga. Vlomilci so izvršili svoj posel tako tiho, da nihče od domačih ni slišal niti najmanjšega šuma. V kuhinji so si prav brezskrbno privoščili majhno malico in izpili lonc mleka. Orožništvo je z vso

vnemo na delu, da izsledijo vlomilce, ki bodo gotovo še drugje poizkušali svojo srečo.

Tudi na Bledu in v okolici se že nekaj časa sem ponavljajo vlomi. Pred dnevi je bilo vlomljeno v hotel „Astorijo“ in v blejsko in ribensko župnišče. Na božični dan zvečer pa je bilo vlomljeno v lekarno „Zlatorog“. Tat je pobral samo denar, ki ga je našel v blagajni in predalu. Vse kaže, da je vlomilec, ki ima najbrže tudi pomagace, domačin. Orožništvo je pridno na delu, da ga izsledijo.

TUDI V BOLJŠIH ČASIH JE BILA Kathreiner Kneippova sladna kava v družini obljudljena pijača, toda le s Pravim Franckovim dodatkom! Zdravniki pravijo: Vsaka skodelica Kathreinerja s Franckom je skodelica zdravja!

Iz Kranja

Dir. Ivan Košnik šestdesetletnik. 20. decembra je poteklo šestdeset let odkar se je posestniku Košniku, pd. Potrahi na Primskovem pri Kranju rodil sin Ivan. Ker je bil izvanredno nadarjen, ga je oče po končani ljudski šoli poslal v gimnazijo. Nižjo gimnazijo je dovršil v Kranju, maturiral pa je v Ljubljani. Po končanih filozofskih študijah na Dunaju je bil nastavljen kot suplent na eni izmed dunajskih gimnazij, v jeseni leta 1899. pa je bil kot profesor premeščen na realko v Gorico, kjer je ostal vse do izbruha svetovne vojne, ko je tudi on moral obleči vojaško suknjo. Leta 1914. je odrinil s svojim polkom na gališko fronto, kjer je bil ujet. Ko se je v Rusiji ustanovila Jugoslovenska legija, je med prvimi stopil vanjo in bil šef kulturnega odseka pri I. jugoslovenskem polku. Iz ujetništva se je 22. avgusta 1920 vrnil preko Sibirije in Vladivostoka v svojo svobodno domovino. Še istega leta je bil imenovan za profesorja na kranjski gimnaziji, leta 1924. pa za direktorja. V tem svojstvu je leta 1932. stopil v pokoj.

Takle je kratek življenjepis direktorja Košnika. Ni mu bilo z rožami poslano. V šestdesetih letih se je seznanil z vsemi dobrotami življenja. Med vojno, ko ga je usoda odtrgala od ljubljene družinice, mu je nenadna smrt ugrabila najstarejšega sina Ivana. A klonil ni tudi v najtežjih preizkušnjah.

Kljub obilnemu delu, ki ga je imel kot vzoren vzgojitelj mladine pa je ves svoj prosti čas posvetil narodu v korist. Bil je pred vojno in je še danes član neštetihih društev ter nacionalist z dušo in telesom. Očetovemu vzgledu so sledili tudi njegovi otroci.

Priden kot mravlja sodeluje g. direktor še danes pri vseh kranjskih humanitarnih in nacionalnih dru-

Naročajte sokolske liste in sokolska izdanja!

Oglejte si razstavo sokolskega tiska v izložbi Jadransko-podunavske banke.

Naročila sprejema društvena pisarna v Narodnem domu vsak dan od pol 20. — pol 21. ure.

M. Dobropoljski

Žrtev ljubezni

Roman.

8

Nedeljskim obiskom pri Humskem bi se Pavel najraje izognil. Odbijalo ga je blazirano zadržanje Borisa in nič manj rezerviranost Humskega. Da ni bilo Malvine, bi se že zdavnaj zahvalil za nenavadno gostoljubnost. Tako pa je komaj čakal nedelje, da je mogel pri kosilu gledati Malvini v oči in spregovoriti z njo par besed. Ni se zmenil za Borisa, ne za starega Humskega. Mirno je prenašal vse nevšečnosti, ki jih je bil deležen v njiju družbi, saj je bil oškodovan za to s prijetnim čuvstvom v srcu, ki ga je povzročala Malvinina navzočnost.

Pavel se v svojem novem poklicu ni počutil srečnega. A ni bil otožen in potr. Veselje mu je odsevalo iz oči. Ne nad mehničnim delom, ki ga je vršil čez dan v pisarni, nad slikanjem, kateremu je posvetil ves svoj prosti čas.

Neštetokrat so mu čez dan poromale misli v njegovo postrežno sobico in se pomudile ob platnu, na katerem je iz nejasnih kontur vstajala njegova „Jesen“. V duhu je gledal svoj bodoči umotvor in ga je bil vesel. Vesel, ker se je zavedal, da bo to v resnici njegov prvi umotvor, saj je delal in slikal z dušo in srcem. Vsako nedeljo popoldne je šel v okolico mesta in iskal novih motivov, ki jih je potem ob prostih urah med tednom v svoji sobici oblikoval na platnu za zaklenjenimi vratmi sveda. Ne bi rad, da bi kd.o vedel za njegovo delo. Zlasti pa ne stari Humski, ki bi gotovo poskrbel za to, da bi „nepotrebna navlaka“ izginila iz njegove sobice. Že radi tega, ker se to ni strinjalo z metodo, na podlagi katere je skušal vzgojiti Pavla v trgovskem duhu. In bilo bi konec lepih ur. . .

Prvo nedeljo v novembru je Pavel takoj po kosilu vzel skicirko in šel v gozd, ki se razprostira za tovarno vse tja do Zarice, kjer si reka v ozki strugi med skalami krči svojo pot, da posname v naravi zadnje motive za svojo sliko.

Dan je bil nebeško lep. Prav nič podoben novemberskemu. Gosti šopi sončnih žarkov so skozi orumenelo listje padali na pot. Kamniške alpe so bile odele v lahno tančico. Zrak je bil čist kot sredi pomladi.

Zavriskal bi človek v ta sončni dan, kljub sentimentalnemu razpoloženju, ki ga po navadi ustvarja jesen.

Tudi Pavlu je bilo lahko pri srcu, da bi vriskal A ni. Zvižgal je veselo pesmico. V bližnjem leskovju pa je drobil ščinkavec.

Na majhni jasi blizu Zarice je sedel na štor, ki ga je na gosto obdajalo robidovje s svojimi ovencimi listi. Pred njim je bila krasna slika. V ozki so teski se je med skalami penila reka. Na obronku gozda so tiho šumele breze. Njih belina se je odražala od zlatega listja bukev in zelenih smrek, ki so ždele na skalnatem robu Zarice. V ozadju kamniške alpe v beli tančici. In nad njimi azurno nebo.

Pavel je izvlekel skicirko in pričel slikati. Iz posameznih črt je rasla kontura za konturo. Tiho je požvižgaval in bil ves zaverovan v svoje delo. Ni slišal šumenja, ki ga je povzročil velik ovčjak, ko se je skozi robidovje plazil proti njemu. Šele, ko je bil tik pri njem in je veselo zalajal, je postal pozoren. V psu je spoznal Diano, ljubljeno Malvine, ki jo je spremljala na njenih sprehodih.

Pavel je zaprl skicirko in jo spravil, nato pa gladil Diano po glavi.

Zvonek glas je poklical psa. Glas Malvine.

Pavel je vstal in se previdno ozrl po poti. Bila je sama. Ozrla se je okrog in ponovno poklicala

švih. Je dolgo vrsto let tudi član občinskega odbora. Veliko dobrega je zlasti storil za tukajšnje uredništvo in penzioniste, ki so mu v zahvalo za to priredili na njegov god, dne 27. decembra prijeten večer pri „Peterčku“.

Gospodu direktorju, našemu sotrudniku, prav iz srca čestitamo tudi mi k njegovi šestdesetletnici in mu želimo, da bi ga Bog še dolgo ohranil zdravega in čilega!

Najbolj boste rasveselili svoje drage s krasnimi darili, ki jih dobite v prvi statarski delavnici na Gorenjskem

B. Rangus = Kranj

Velika izbira okasionskih briljantnih predmetov. V salogi ima rasne antične predmete ter pasove sa narodne noše-srebrnjake, ki jih napravi tudi iz starega srebra strankam po želji. Velika izbira švicarskih ur. Za točna popravila jamči. Kupuje staro srebro in slato po najvišji dnevni ceni. Vsem srečno novo leto!

Sokolsko društvo Kranj vabi svoje članstvo na sestanek v četrtek, dne 4. januarja ob pol 21. uri v knjižnično sobo v Narodnem domu. Dnevni red: 1. Delavni načrt za l. 1934. 2. Proračun za l. 1934. 3. Razgovor in morebitna sestava liste društvene uprave. 4. Predpusna prireditiv. 5. Slučajnosti. Vse brate in sestre vabimo, da pridejo na sestanek polnoštevno in pripravljeni, da tod obravnava vse potrebno in zgotovimo glavni skupščini, ki bo v četrtek, dne 11. januarja ob 20. uri v telovadnici, sokolski potek. Razmišljajte o naslovu predpusne prireditve in njeni izvedbi. — Zdravo!

Dar občine revežem. Za Božič je mestna občina 98 revnim družinam razdelila 297.50 kg mesa. Na sveti dan in na Štefanovo pa je med brezposelne razdelila 100 kosil.

Smučarske tekme. Sokolsko društvo Kranj priredi v soboto 30., nedeljo 31. decembra in v ponedeljek 1. januarja smučarske tekme s sledečim sporedom: V soboto ob 15. uri tek na daljavo. Start pri gostilni brata Fr. Benedika. V nedeljo ob 14. uri smuški skoki na skakalnici ob Šmarjetni gori za člane in moški naraščaj. V ponedeljek ob 10. uri dopoldne tek na daljavo za deco v Struževem — pot na strelišče. Ob 15. uri smuški liki za člane, članice in moški naraščaj na sev. pobočju sv. Jošta. — Ob skrajno neugodnem vremenu bodo tekme preložene na poznejši čas. Zdravo!

Zimsko sportni odsek SPD naznanja članom in prijateljem odseka, da se „Lov na lisico“ kakor tudi objavljene smuške vaje prelože na poznejši čas.

Občni zbor strelske družine. Ponovno se obvešča članstvo, gg. rezervne oficirje in vojaške uradnike ter prijatelje in simpatizerje strelske družine, da se vrši redni letni občni zbor zvezne strelske družine v Kranju dne 3. januarja 1934 ob 8. uri zvečer v restavracijskem prostoru Nar. doma, z običajnim dnevnim redom. Kdor želi imeti

Diano. Pavel se je sklonil, prijel Diano za ovratnico in sedel na štor. Lahen nasmešek mu je igral okrog ust.

Diana je lajala, Malvina klicala. . .

„Poišče naj te,“ je prigovarjal Pavel Diani in jo trepljal po hrbtu.

Čvrsto jo je držal. Ko pa je stopila Malvina na jaso, jo je izpustil.

Malvina je obstala in začudeno strmela v Pavla, ki je šel proti njej.

„Oprosite,“ je dejal in se poklonil, „da ste morali skozi grmovje tu sem. Jaz sem Diano zadržal,“ je odkritosrčno priznal.

Naredila se je, kot da ga ni slišala. „Kje vas ne najdem!“ je smeje vzkliknila. „V tem skritelem gozdnem kotičku! In še to le po naključju. O, tu se da prijetno sanjariiti! Ob tako lepem jesenskem dnevu!“

Ozrla se je okrog. Njene oči so pile lepoto narave.

„Tu je nebeško lepo,“ je naposled tiho dejala. Pavel se je med tem zagledal v njeno dražestno postavu, ki je v tesni obleki prišla do polnega izraza.

„Slikal bi jo,“ je pomislil in obenem zavrgel to misel češ, saj bi ne hotela. Šel je z roko preko čela kot bi skušal pregnati nadležne misli.

„V takem kotičku se da sanjariiti,“ je odgovoril. A jaz nisem.“

„Slikali ste, kaj ne?“

„V mislih, gospodična Malvina. Sicer pa sem napravil ničvredno skico.“

Vedel je, da mu pred Malvino ni treba ničesar skrivati. In zato tudi ni.

„Rada bi jo videla,“ je zaprosila Malvina.

Pavel je izvlekel iz žepa skicirko, jo odprl na strani, kjer je malo popreje risal in jo ponudil Malvini. Sedla je na štor in dolgo strmela v skico.

(Dalje prihodnjic)

volilno pravico na tej važni skupščini, mora imeti v redu plačano članarino (25 Din letno) do Jurjevega dne, t. j. 24. aprila 1934. Pristop v članstvo s polno letno članarino je mogoč le še do pričelka občnega zbora istega dne. V ta namen bo vsakemu na razpolago dežurni odbornik od 7. do 8. ure v spodnjem prostoru restavracije Nar. doma. Vabljeni so tudi cenj. dame! Čuje se, da vlada za ta občni zbor živahno zanimanje, kar je vsekakor pozdraviti in želeli, da se strelski sport dvigne v našem nacionalnem Kranju na tisto višino, ki mu po tradicionalnem obstoju pripada ter, da se razširi na vse sloje kranjskega prebivalstva.

Lastnikom bicikljev v vednost. Ob registraciji bicikljev se je njih lastnikom zaračunalo Din 5—pristojbine preveč. Ta znesek se bo strankam vrnil in naj se prizadeji radi tega zglase v občinski stražnici.

Pobiranje vodarine. V teh dneh bodo mestni stražniki pobirali vodarino pri onih posestnikih, ki nimajo nameščenih števecv ampak jo plačujejo pavšalno.

Razglas. Po čl. 112 občnega cestnega reda z dne 30. maja, službeni list z dne 14. junija 1933. št. 306/48 se morajo vse dosedanje vozniške (šoferske) izkaznice zamenjati z novimi enotnimi obrazci iz razloga, ker so sedanje iz različnih dob in izdane od različnih oblastev. V to svrhu pozivam vse lastnike šoferskih izkaznic, da predlože tukajšnjemu sreskemu načelnstvu spričevalo o šoferskem izpitu (ako ga imajo), sedanjo vozno dopustilo (šofersko izkaznico) in 1 sliko v vizitnem formatu v času med 1. in 31. januarjem 1934, radi zamenjave z novo. Danega roka v svrhu zamenjave se je točno držati. Sreski načelnik dr. Ogrin, l. r.

Kavarna Narodni dom javlja cenjenemu občinstvu, da bo od 1. januarja 1934. dalje zopet dnevno koncert. Igra prvovrstna damska jazz-kapela. Istotam se odda prvovrstni glasovir tvrdke Höltzel v podnajem proti primerni odškodnini.

Iz Stražišča

Silvestrovo v Sok. domu. Sokolsko društvo vabi članstvo in ostalo občinstvo na Silvestrovanje v medeljo 31. t. m. ob 19. uri, ki je poznano po prijetni zabavi in zanimivostih širši okolici. Tudi letos hoče ostati društvo zvesto tej tradiciji.

Poleg burke „Maksel“ zapoje društveni moški zbor, ki se je uveljavil s svojimi dosedanjimi nastopi. Tudi za smeh je poskrbljeno s komičnimi nastopi. Po popolni sliki je prosta zabava, pri kateri sodeluje domača godba. Kdor se hoče v veselem razpoloženju posloviiti od starega in pričakati novega leta, naj posesti Silvestrovanje v Sokolskem domu.

Iz Ljubnega

Pretečeni teden je prevzel upraviteljstvo tukajšnje šole novi upravitelj g. I. Primožič, dosedaj šolski upravitelj Koprivniku. Ker se je letos izkazal na njegovih dosedanjih mestih kot idealen sokolski delavec, smemo pričakovati, da bo tudi naše sok. društvo z njegovim osebo pridobilo dobro moč, osobito prosvetni odsek.

Naše sok. društvo je proslavilo dostojno 1. december in pa rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra. V lepo zasnovanem govoru je starosta brat Golmajer povedal pomen 1. decembra, za njim pa brat jur. Ciril Veleršček, od čete Brezje-Mozirje, za rojstni dan pa župni prosvetar Jaka Spicar iz Radoljice, ko je naravnost očaral navzoče z njegovim lepim govorom o Nj. Vel. kralju Aleksandru. Pod vodstvom sestre Zofke Lamhove je pa sok. deca pri obeh slavnostih lepo proizvajala proste vaje.

Na silvestrovo nas bo zopet zabaval z njemu lastnem humorjem naš rojak g. Janko Pogačnik, učitelj v Celju, saj so pod njegovim vodstvom silvestrovi večeri našega Sokola zasloveli tako, da bo tudi letos polna dvorana mladega in starega, od blizu in daleč. Pridite vsi, ki ste do sedaj obiskali silvestrovanje našega Sokola in pripeljite svoje znance; ne bo žal nikomur, kdor ljubi zabavo in smeh.

Iz Loke

Loka pri Trzinu — pardon Mengšu. Če človek dobi slučajno v našem kraju kak časopis v roke, se mora čuditi nad živahnim vrvenjem v drugih krajih in absolutnim mrtvilom, ki vlada pri nas. Vsedržavna misel prodira zmagovito v slednje hribovske vasi. Medsebojna tekma v pohodu naprej nam dokazuje, da se narod zaveda in ve, da je le z družinimi močmi mogoč uspešen boj. Seveda mora biti ta boj odkrit in ne hinavski. Podlaga napredku — prosveta — ima svojo jasno začetno pot in jo doslednje vrši

povsod, kjer so ljudje dovzetni za današnje razmere. Seveda v krajih, kjer je pretep in nož edino vzgojalno sredstvo, prosveta nima dostopa. Hvala razmeram, da se ti kraji dnevno številčno krčijo in ni več daleč čas, ko bodo živeli le še v spominu starih pretepačev. Vzrok, da so še taki nazadnjaški koti v naši napredni domovini tiči v tem, da se ljudje, ki si žele napredka in povsem razumejo potrebo prilagoditve novim razmeram, preveč ozirajo na starokopitne vaške navade, katere čuva stara, onemogla generacija kakor punčico v svojem očesu. Očividna in vedno hujša propast jih ne vzdrami in jih ne ojunaci, da bi napovejali bivšim časom in tradicijam odločilen boj, ki se itak ne bo dal dolgo več zadrževati. Zadnje občinske volitve so dokazale, da je polovico prebivalstva dosedanjega polovičarstva sito in pa dovolj pogumno, da napravi nazadnjaštvu pogreb, ki bi ga že davno zaslužilo. Da je temu tako, je vzrok nezavednost posameznikov. Naši somišljeniki, in teh ni malo, se vpisujejo v sosednjih organizacijah in nosijo svoje članske legitimacije skrbno shranjene v notranjem žepu suknjiča. To mora prenehati. Kdor je z nami mora to javno priznati, kakor to prizna, kadar kaj potrebuje in misli, da mu bo članska legitimacija koristila. Enkrat za vselej bodi vsem povedano, da stranka ne izdaja članskih legitimacij kot ščit za lumparije, temveč kot izkaznico poštenim ljudem, da pripadajo stranki, katere geslo je: v edinosti je moč. V naši vasi so drugega mnenja in mislijo, da se s slepomišenjem največ doseže. Brihtne glave so popravile vse zamujeno in zavoženo na ta način, da se je na sresko načelnstvo naslovilo in potem mengeškega in ne trzinskega županstva odposlala ponižujoča izjava, s katero se napram oblasti oproščajo, da so pri bivših volitvah nepravilno volili, da to obžaljujejo in da bodo pri prihodnjih volitvah volili vsi državno nacionalno stranko. Vrednost take izjave zna vsakdo ceniti, kdor inicijatorje pozna; zato tudi ne bo imela zaželjenega uspeha, ki bi bil nesreča za ves kamniški srez. Kdor Ločanov je pošten in prizna, da ga je polomil ter ima resno voljo, da se poboljša, naj stopi v Trzin, kjer je sedež občinske organizacije JNS in bo tam dobil člansko legitimacijo, če ga bo tajništvo smatralo vrednim za vstop v stranko, katere podlaga je čistost in poštenje. Tarnanje o slabih časih, brezposelnost, pomanjkanje, popolna osamelost i. t. d. so posledice loškega lokalnega patrijotizma, ki zaman išče sovrstnika na zemljevidu dravske banovine. Da smo pa točni in ne površni, naj še omenimo, da imamo organizacijo in sicer gasilsko četo o kateri pa žalibože za enkrat ni kaj poročati. Upamo pa, da se vse te pomanjkljivosti v doglednem času spremene in to v dobrobit občanov, ki so vsestranskega dviga nujno potrebni.

Opazovalec.

Iz Selške doline

Pretekli teden je umrla na Luši pri Selcah naša dobra „Mlinarjeva mama“ ga. Dolenc. Vedno si jo našel veselo, nikdar otožno, zamišljeno, kadarkoli si prestopil prag njene gostoljubne hiše. Težko bo nam vsem, težko in dolgčas po njenem vedno smehljajočem obrazu, dolgčas po njenih dobrohotnih besedah. Dolgčas bo marsikomu po njenih dobrotnih rokah, ki so tako radevolje rezale kruh slehernemu ubožcu. Odšla je od nas za vedno. Tako umirajo „Mlinarjeve mame“, druga za drugo, tako umira smehljaj in dobroti v naši dolini. Hudo nam je zato, ker vemo, da naša težka doba, polna trpljenja in strahu pred bodočnostjo, potrebuje „Mlinarjevih mamic“, ne samo ene, tisoče in tisoče jih potrebuje, da bi nam vrnilo smehljaj, dobro voljo in tako upanje v boljšo bodočnost. Spremili smo te tja, kjer te čaka obilno plačilo. Povedli smo te tja v tako obilnem spremstvu, težkega srca, ker smo se zavedali, da lega v grob ena izmed poslednjih „Mlinarjevih mamic“. Počivaj v miru, blago srce! —

V zadnji številki sem omenil, da so se v naši dolini konstituirali novoizvoljeni občinski odbori in da isti stoje pred težko nalogo asanacije obč. gospodarstva. Omenil sem, da bo treba tu dela vseh, ki jim je interes napredka občine več kakor lastni jaz. Treba bo žrtve, da se dvigne ta naša prvobitna in osnovna zajednica zopet na realna tla. Treba bo uravnovešiti obč. proračun, t. j. pri sestavi istega bo treba vpošteleti dohodke, ki se bodo sigurno stekli v blagajno in ne delati z iluzornimi številkami dohodkov, kar je že sedaj dovedlo obč. finance v silno težaven položaj. Na drugi strani bo treba do skrajnosti omejiti izdatke. Seveda se ne sme za to znižanje postaviti enostavni ključ za vse postavke enako, n. pr. 10%. Treba bo tu razločiti partijo od partije in pri vsaki ugotoviti, če je možno isto znižati ozir., če ostane ista ali pa se tudi zviša kakor so pač dane okolščine oziroma zahtevajo

nujne potrebe. Ker stojimo neposredno pred sestavo obč. proračunov, bom na tem mestu tekom teh tednov razmotrival in podal nekaj smernic glede posameznih partij ozir. pozicij obč. proračuna s posebnim ozirom na izdatke. — Dosledno vsako leto je izpadla iz obč. proračuna postavka za nadaljno izobraževanje šoli-odrasle kmetijske mladine. Res je, da imamo tu sres. kmetijski odbor; toda njegov delokrog je preobsežen in zato tu ne morajo priti do izraza individualne težnje poedinih obč. okolišev. — Da organizira nadaljno izobražbo kmetijskih fantov in deklet, je poleg drž. in ban. oblasti v prvi vrsti poklicana slehernna kmetijska občina. Obč. odbori se morajo zavedati, da kmetu še nismo dali vsega s tem, da smo mu zagotovili nekako obročno odplačilo njegovih dolgov. Kmetu je treba več, mnogo več! In ta več je pred vsem drugim to, da občina poskrbi, da dobe kmetijski fantje in dekleta, ki so zapustili šolske klopi še nadaljno izobražbo. Sleherni kmetijski gospodar, ki redno plačuje svoje davščine, ima pravico in tudi sveto dolžnost zahtevati od obč. odbora, da isti poskrbi s svojimi sredstvi in prispevki banovine ter države za to, da dobi njegov sin in hčerka tudi nadaljno izobražbo. Sedanja in bodoča doba bo zahtevala izobražencev — kmetov, ne pa kmetov — gospodov, ki pridejo vsako leto za en dan v svojo rojstno hišo, da se navzijejo sadu rodne zemlje, medtem ko 364 dni v letu niti ne pomislijo na svetost domače grude. Ti ljudje se ponosno trkajo na prsi, omamljeni od mestnega razkošja, češ, jaz sem kmetijski sin — kmet. Nihče ne vstane in mu ne zabrusi v obraz: Mladi kmetijski gospodič! Za par lakastih čevljev in za svilen kravato si prodal svoje kmetijsko srce! To se je godilo pri nas in se godi! Morda se bo kdo čutil užaljenega! Toda ravno ta naj se pogleda v zrcalo in zagledal bo v njem „mladega kmetijskega gospodiča“. In taki ljudje naj bodo zastopniki našega kmeta? Kdor ne obdeluje zemlje z lastnimi žulji, kdor ne gleda klitja semena, ki ga je vsejal sam, ta ne sme in tudi nima pravice, da zastopa njega, ki mu je težko delo na rodni zemlji vdahnilo, rekel bi, bolno ljubezen do domače grude. Če hočemo, da se naš kmet osvobodí spon „mladih gospodičev“, je treba, da se sam dvigne v prosvetnem oziru na višjo stopnjo. — Našemu kmetu je treba šole, pouka, izobražbe! Tu mislim predvsem na mlajši rod, ki ga čakajo morda še težje naloge kot jih rešujemo sedaj. Zato nam je treba vzornih kmetijskih gospodarjev, pridnih in gospodarstvenih kmetijskih gospodinj, ki ne bodo samo fantazirale o „bubi frizurah“, ampak jim bo vsa skrb posvečena svelemu oltarju kmetijskega doma — našemu kmetiskemu ognjišču, iz katerega edino še danes žari plamen ljubezni in družinske sreče. Kakor sem že dejal, treba je nadaljne izobražbe našemu kmetu. Kje naj jo najde kmetijski fant in dekle, če ne v kmetijsko in gospodinjsko nadaljevalnih šolah. Ustanovitve teh je nujna potreba, morda nujnejša kot vsaka druga zaščita kmeta; kajti te šole bodo največja zaščita, zaščita svobode in samostojnosti kmetijskega stanu. Te besede sem napisal v opozorilo vsem, ki bodo sodelovali pri sestavi novega obč. proračuna. Gledajo naj vsi ti, da osvobodijo našega kmeta, ne dolgov, ampak mladih „kmetijskih gospodičev.“

Delajmo vsi na to, da bo prihajajoče novo leto za našega kmeta najsrečnejše izmed 1933 let, ki so potekli po rojstvu Gospodovem!

Lo — ko —:

Strelske družine

Napadalno orožje grške vojske (za časa Homerja — 1000 let pr. Kr. r.) je bilo izdelano iz bron, akoravno je bilo v tistih časih železo že splošno v rabi in znano. Obrambna oprema je obstajala iz kovinskega šlema, na katerem je visel kratak, čopast konjski rep. Prsa in hrbte so imeli vojščaki zavarovana z železnimi oklepi, ki so bili sestavljeni iz več kosov litega ali kovanega železa, pri viteških oklepih celo s premičnimi kovinskimi ploščicami. Vsak borec je imel poleg tega še po en mali ali večji ročni, polokrogli obrambni ščit. Kot napadalno orožje jim je služil težak udarni, ozir. za sunke namenjeni dvorezilni meč, ki je bil pri ročaju precej širok, končaval pa sa je v ostri konic. Vporabljali so štiroglate rezilne meče ali tudi kratka in široka bodala, podobna volovskim jezikom. Nekateri vojaki so nosili tudi 11—15 čevljev dolge sulice, s širokimi in dolgimi rezili, slične lokostrelskim pušicam. Konjica je pri Grkih prišla v veljavo šele okoli l. 400. pred Kr. r. Ker v Homerjevi dobi metalcev kamenitih krogelj še niso poznali, so kamenje metali na sovražnika s svojimi gibčnimi in mišičastimi rokami. Za ta posej so prišli v poštev le izredno močni in trenirani napadalci.

Perzijska vojska je bila opremljena z meči, bodali, s kratkimi sulicami, napadalnimi sekiricami in pračami, najčešče pa z loki, ki je bilo njih najljubše bojno orožje. Namesto čepice, ki so sličile gubastim klobukom francoskih magistratnih uslužbencev, so s časom uporabljali kovinaste šleme s peresi. Suknje in hlače so imeli iz usnja, pozneje tudi z luskastimi ploščicami zavarovane. Plemiči so nosili ozir. bili ogrnjeni s škrlatnim plaščem in oblačili. Ovalni, podolgovati ali dvo- in štirioglati prsni ščiti so bili spleteni iz vrbovine ter prevlečeni z usnjem. Poznejša oprema Perzijcev pa je po osvojitvi dežele po Arabcih (l. 651) dobila muslimanski karakter, ker so bile od tedaj v rabi tudi krive turške sablje (handžari), ki jih imajo še danes in s katerimi je bila še za časa svetovne vojne oborožena turška vojska. Perzijci so se najraje bojevali na konjih, saj je njih dežela slovela radi krasnih in vztrajnih konj. Konjenica je nosila težko orožje ali lahke, kovinaste prsne oklepe. Konje so imeli zavarovane z čelnimi in prsnimi oklepi in z usnjeno odejo. Pri Perzijcih se je, kakor pri Asircih in Egipčanih, bojeval njihov kralj po starem tradicionalnem načinu, namreč z zavarovanega trenskega voza, z lokom v roki, oblečen v dragocena kraljevska oblačila. Perzijci so izumili tudi takozvane bojne kose in bodičaste vozove, na katerih so imeli pritrjene železne bodice.

Obožitelj Germanov zgodovinarji niso mogli natančno ugotoviti, ker je bilo pri njih v rabi toliko vrst orožja in obrambnih sredstev, da niso mogli najti virov, katero njihovo orožje je bilo najprvo v rabi in do kedar. S sigurnostjo pa trdijo, da so jim bile sulice, sekirice in meči najbolj v časti. Pa tudi ščite, ki so bili do 10 čevljev dolgi in 1 do 3 čevljev široki, so zelo upoštevali. Spleteni so bili iz protja in prevlečeni z živalskimi kožami ter okrašeni z razno ornamentiko v kričevih barvah. Te ščite so pozneje zamenjali z drugimi iz lipovine in z železnim robom obrobiljene. (Dalje prihodnjic).

Velika bolha

To, kar vam bom zdaj povedal, se je zgodilo v dobrih starih časih, sicer ne starodavnih, a vendar starih že z ozirom na sedanji čas, ki se spreminja tako hitro, da se desetletja med seboj bolj razlikujejo kakor nekdanja stoletja.

Pa dober je res bil tisti čas, čeravno je tedaj veliko bolj primanjkovalo denarja nego dandanes. Kljub temu pa je bila sedanja svetovna kuga, „gospodarska griža“, neznana. Zakaj bi si človek radi umazanega denarja belil glavo? Brezobzirnega boja za obstanek še ni bilo, ker je v srcih kraljevala ljubezen do sobrata, a srambe in kleti so bile polne najpotrebnejših življenjskih blagov.

V moji mladosti sploh nismo bili od mamona tako močno odvisni kot današnji svet. Ob delavnikih smo nosili namesto slabih pavolnatih cunj trpežno obleko iz domačega platna in raševine, namesto finih čevljev pa coklje.

Dekleta so se ponašala z lastno svežostjo in ne s svilenimi nogavicami in z dragimi inozemskimi barviti, ki strojijo nežno kožo v hrapavo usnje in odvrčajo pametne metuljčke od ponesnažega cvetja.

Malo stroškov nam je povzročal tudi promet. Železna kača se še ni vila po vsakem večjem jarku in po cestah niso še avtomobili brneli, smrdeli, prah in seme vseh mogočih kug vzdigovali ter mirnim popotnikom kosti lomili; tu je vladal kralj domačih živali, lepi konjiček. Kdor pa ni stanoval ob železnici, ali ni imel konja, je v slučaju potrebe vzel pot pod noge in zadovoljno potoval s „šifletencugom.“

Za zabavo izdajati težko pridobljeni denar, smo smatrali za smrten greh. O hripavih gramofonih, prasketajočem radiu in švabskem kinu niti sanjali nismo. Komur je srce prekipevalo veselja, je zavriskal in zapel domačo pesemco ali zavriskal na orglice. Razne javne veselice so nam nadomeščali obiski sorodnikov in znancev ob praznikih in godovih. Da je pri tehik prilikah perutnina mnogo tipela, da so se tedaj celo nebesa (shramba povenjenega mesa) praznila ter da je v kleti pihal pravi saharški veter, ni nikogar žalostilo.

Radi pomanjkanja denarja so si sorodniki in sosede pomagali pri vseh večjih opravilih. V šaljivem tekmovanju so najnapornejša dela kar ginila. Po končanem delu je čakala marljive delavce dobra pojedina in navadno še harmonika in kratek ples.

Jako veselo razpoloženje je vladalo tudi v vsakem kmetskem domu, ako je prišel rokodelc v „štiro“, to je delat na dom. Tak-le mojster „Smola“ ali mojster „Peglezen“ je imel razvajan želodec in je znal mnogo zanimivega povedati. Zato smo se ga posebno otroci veselili.

Neke hladne jeseni smo pri nas že težko pričakovali starega črevljarja Lukeža, da bi nam napravil novo obutje in popravil staro. Ni ga bilo lahko dobiti, ker so se gospodarji trgali zanj, kajti od ranega jutra do večerje je marljivo vbadal in tolkel ter izdeloval lepo in močno robo.

Že dober teden dni smo zaman čakali. Kar je neko jutro kmalu po jutranjici zaropotalo po oknu spalnice in zunaj je zadonel hripav, nizek glas: „Zaspenci, vstanite, da vas podkujem!“

Oče se je urno oblekel, odprl došlemu duri in ga peljah v družinsko sobo, da si v kotu med dvema oknom uredi delavnico. Tudi jaz sem moral vstati. Bil sem določen za mojstrovega pomočnika — svetil sem mu s treskami, ker starokopitni kopitar ni maral delati pri petrolejki, češ, da mu preveč smrdi. V resnici pa se je le bal, da se svetilka razleti. Prve petrolejke namreč niso bile posebno varne.

Ko sem od očeta prejel gorečo tresko in nauke, kako moram svetiti, da bo mojster lahko šival, so se počasi odprla vrata kamrice in iz nje je boječ stopila naša dekla, vsa v zadregi ni rdečih lic, kakor da je stari Lukež še postaven dečko. Plaho nam je želela dobro jutro in se hotela zmuzniti iz sobe. Toda mojster je imel navzlic svoji starosti še precej smisla za lepoto. Zato jo je zadržal in ljubeznivo vprašal, kako je spančkala in kaj se ji je lepega sanjalo.

Za trenutek je obstala in potožila, da je mogla šele proti jutru zaspati, ker ji prej „salaminske“ bolhe niso dale miru.

Čevljar je nametniknil očetu in dejal: „Ej, ej, Rezika je pa zmiraj lepša! Škoda, da nisem 30 let mlajši!“

In bila je tudi dekla, da malo takih! Brhka, z živimi očmi, zapeljivimi usnicami in drugimi sladkosmi. Vrhu tega še pridne roke, več stotakov dedščine in par desetakov prihranka. Tako vsestransko pripravljena je le malo časa čakala na primerne odrešnika. Reči moram: primerne, ker takšno deklo bi bil marsikateri fant rad odrešil deviškega stanu. In izmed mnogih, ki so na veliko jezo matere teptali gredo pod oknom kamrice, si je izbrala Jeričevega Naceta za svojega spremljevalca na dolgi poti življenja.

Čez nekaj časa jo Rezika korajžno primaha v sobo z velikim košem za seno in pravi, da bo staro slamo z bolhami znosila na steljo in si v posteljo nanosila sveže, da bo zopet lahko spala.

Kmalu nato se prikaže v sobi s polnim košem slame na hrbtu. Toda komaj prestopi nekaj korakov, se hreščaje utrga naramnika, koš se povezne na stran, iz njega pada najprej kup slame, a v njo se z velikim ropotom zavalj nekaj temnega. Dekle preplašeno zakriči in zbeži iz sobe, iz slame pa se izmota — Jeričev Nace.

Ropot in dekletov krik sta privabila v sobo očeta in mater. Oče je takoj spoznal položaj in se je samo smehljaj — moški navadno niso nevošljivi — toda materino obličje je napovedovalo nevihto; a tudi ono se je zjasnilo, ko je videla, kako se Nace v zadregi opravičuje in spravlja slamo v koš.

Ker smo imeli Naceta in Reziko radi in ker je bilo splošno znano, da bo že pred pustom sam gospod dekan blagoslovil njuno vročo ljubezen, ju zaradi prestane nesreče nihče ni dražil. Pač pa od tistega dne vprašajo v našem kraju deklo, ki toži, da ni dobro spalo, če ni morda imelo v postelji velike bolhe in ako ni občutljivih materinih ušes blizu, radi voščijo dekletom prijetno noč z besedami: „Lahko noč, pa eno veliko bolho za pomoč!“

SREČNO NOVO LETO
ŽELI SVOJIM ODJEMALCEM

JANEZ
VERDIR

MESAR IN PREKAJEVALEC

TRŽIČ

VSO SREČO
V NOVEM
LETU ŽELI

VLADIMIR
PERNUŠ
AUTOPODJETNIK
TRŽIČ

SREČNO NOVO LETO!

RESTAVRACIJA

pri PETERČKU
KRANJ

SCHILLING & COMP.
KRANJ

Elektroinštalacijsko
podjetje. Zaloga najnovejših radio aparatov
želi vsem cenj. odjemalcem srečno novo leto!

Vso srečo v novem letu žele svojim odjemalcem in gostom iz Tržiča

Varšek Franc
ZIDARSKI MOJSTER

Bedina Franc

dimnikar

Eranjo Stritih

tesarski mojster

FRANC ZAPLOTNIK

trgovina in
gostilna

RETNIJE PRI TRŽIČU

Kavarna Nar. dom Kranj

želi vsem cenj. gostom in prijateljem
veselo in srečno novo leto!

Se priporočata

Mila in Maks Mucolini

Mlekarska
zadruga

vošči vsem svojim cenj. odjemalcem veselo
in srečno novo leto!

Naklo

Gostilna v Kranju

se vzame v najem.

Pismene ponudbe na upravo lista pod šifro 10.

OTOMANE, modroce, divane in vse tapetniške izdelke Vam nudi Viktor Tonejc tapetnik. Kranj, v hiši g. F. Ažmana.

Vsa tapetniška in sedlarska dela izvrši točno, solidno in poceni

IVAN JENKO

TAPETNIK IN SEDLAR, KRANJ PRI „JELENU“